

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційну роботу
на дисертацію Слободянюка Дмитра Сергійовича
на тему «Удосконалення механізмів державного управління в сфері
інтелектуальної власності в Україні»,
поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії за
спеціальністю 281 – публічне управління та адміністрування
(галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»)

Актуальність теми дисертаційного дослідження та її зв'язок із планами науково-дослідної роботи Чорноморського національного університету імені Петра Могили.

Актуальність тематики досліджень Слободянюка Дмитра Сергійовича обумовлюється об'єктивно тим, що сучасність вказує на важливість інтелектуальної власності – результатів інтелектуальної (інноваційної) та творчої діяльності людини. Інвестиції в інноваційні технології, створення культурної спадщини та інтелектуально інтенсивні галузі втрачають своє економічне значення, якщо в країні не створені умови для здійснення інтелектуальної (інноваційної) діяльності, а права на об'єкти інтелектуальної власності не мають надійної правової охорони та захисту.

Вказане зумовлює особливу значимість удосконалення механізмів державного управління інтелектуальною власністю як і для кожного творця, винахідника чи раціоналізатора, так і для суспільства та держави в цілому.

Удосконалення механізмів державного управління інтелектуальною власністю для України є необхідною умовою для інтеграції до міжнародних структур. Крім того, удосконалення механізмів державного управління інтелектуальною власністю може бути запорукою підтримання загального позитивного іміджу на міжнародній арені.

Рівень правової охорони, а також можливості для ефективного захисту інтелектуальної власності в державі впливає на інвестиційну привабливість країни, її позицію в міжнародній торговельній системі та конкурентоспроможність її інтелектуальних ресурсів.

Таким чином, одержані Слободянюком Дмитром Сергійовичем в ході дослідження проблем удосконалення механізмів державного управління у сфері інтелектуальною власністю, висновки і рекомендації, є актуальними і відповідають потребам реально існуючої ситуації в Україні предмету дослідження та об'єктивній необхідності вирішення окреслених у дисертації проблем практичного подолання проблем у сфері інтелектуальної власності на всіх рівнях державного управління та суспільних відносин.

Загальна оцінка змісту роботи.

Результати ознайомлення із змістом дисертації дозволяють вважати її завершеною науковою роботою, яка містить результати проведених наукових досліджень проблем удосконалення механізмів державного управління у сфері

інтелектуальною власністю.

Дисертація написана грамотною науковою мовою, логічно структурована, матеріал викладається послідовно і зрозуміло. Логіка структури дисертаційної роботи визначається її метою та послідовністю виконання завдань. Одержані в ході дослідження результати мають відповідний рівень наукової новизни і в цілому формують достатній рівень наукової новизни цієї дисертаційної роботи.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, їх достовірність і новизна.

Низка поставлених і розв'язаних в дисертаційній роботі задач за переліком та змістом є достатньою для досягнення мети дослідження. Аналіз дисертації демонструє змістовний підхід автора до вирішення поставлених завдань, що систематизуються у мету дослідження. Наукові положення, що становлять наукову новизну дисертаційної роботи, висновки і рекомендації опираються на ґрунтовні дослідження, здійснені на основі аналізу наукових праць багатьох відомих українських та закордонних науковців, опрацювання великого масиву статистичних даних, результатів власних наукових досліджень, що свідчить про достатню міру їх обґрунтованості.

Методологічною основою дисертаційного дослідження є фундаментальні положення теорії державного управління та напрацювання вітчизняних і зарубіжних учених з питань удосконалення механізмів державного управління у сфері інтелектуальної власності, а також загальнонаукові та спеціально-наукові методи, зокрема методи аналізу та синтезу – для поділу підходів до механізмів державного управління та охорони, захисту інтелектуальної власності на окремі елементи і подальшого їх об'єднання в межах єдиного предмета дослідження; історичний метод – з метою дослідження етапів становлення державного управління інтелектуальною власністю в Україні; метод комплексного аналізу – для комплексного інституціонального вивчення державно-управлінських процесів у дослідженні; метод структурно-функціонального аналізу – для дослідження відповідності існуючої в Україні організаційної структури державного управління інтелектуальною власністю її дійсній функціональній спрямованості; метод моделювання – з метою підвищення ефективності державного управління інтелектуальною власністю, метод логічного узагальнення – для забезпечення послідовності проведення наукового дослідження.

Інформаційними джерелами дослідження стали Конституція України, нормативно-правові акти України та країн-членів і інституцій Європейського Союзу, програмні документи державних органів України, монографії і статті вітчизняних і зарубіжних авторів.

Теоретичне і практичне значення результатів дослідження.

Теоретичне значення результатів проведеного дослідження полягає у обґрунтуванні дисертантом теоретичних та методичних положень здійснення дослідження проблем удосконалення механізмів державного управління у сфері інтелектуальної власності.

У дослідженні сформульовані пропозиції щодо вдосконалення механізмів державного управління у сфері стимулювання інтелектуальної (інноваційної) діяльності, правової охорони та захисту інтелектуальної власності. Теоретичні висновки та пропозиції можуть бути використані в нормотворчому процесі при підготовці нормативно-правових та підзаконних актів, предметом регулювання яких є сфера інтелектуальної власності. Пропозиції, розроблені у дослідженні, можуть бути покладені в основу Концепції вдосконалення державного управління у сфері інтелектуальної власності. Окремі здобутки, отримані в дисертаційній роботі, можуть застосовуватися в правореалізаційному процесі, зокрема в діяльності Міністерства економіки України, Міністерства культури України, органів внутрішніх справ та митних органів, державних інспекторів України з питань інтелектуальної власності, Антимонопольного комітету України та Національного органу інтелектуальної власності, зокрема, Українського національного офісу інтелектуальної власності та інновацій.

Положення дисертаційної роботи можуть знайти застосування в навчальному процесі під час викладання тем, пов'язаних із механізмами державного управління, державним управлінням у сфері інтелектуальної власності тощо, а також у науковій діяльності, зокрема, при розробці пропозицій щодо вдосконалення окремих механізмів державного управління у сфері інтелектуальної власності або в інших сферах.

Ідеї та положення дисертації використано: Управлінням освіти Миколаївської міської ради щодо здійснення публічних закупівель якщо роботи, товари чи послуги можуть бути виконані, поставлені чи надані виключно певним суб'єктом господарювання у зв'язку з необхідністю захисту прав інтелектуальної власності, а саме питань нормативно-правового регулювання сфери інтелектуальної власності, державної системи правової охорони та захисту інтелектуальної власності, переліку державних органів, які реалізують державну політику у сфері інтелектуальної власності та їх повноважень (довідка про впровадження №3663/13.01.01-07/24 від 12.10.2023); Управлінням з питань культури та охорони культурної спадщини Миколаївської міської ради щодо питань взаємодії з суб'єктами авторського права та суміжних прав, організаціями колективного управління, творчими спілками, а також у процесі підготовки тематичних семінарів присвячених питанням інтелектуальної власності (квітень-травень 2021 року) для керівників та фахівців закладів культури міста Миколаєва з метою підвищення їх кваліфікації та професійного розвитку в питаннях щодо: поняття права інтелектуальної власності, об'єктів права інтелектуальної власності, суб'єктів права інтелектуальної власності, підстав виникнення (набуття) права інтелектуальної власності, особистих немайнових та майнових прав інтелектуальної власності, правил використання та розпорядження об'єктами інтелектуальної власності, окремих аспектів авторського права та суміжних прав, діяльності організацій колективного управління, правового регулювання сфери інтелектуальної власності, державної системи правової охорони інтелектуальної власності, а також ефективних способів захисту порушених прав на об'єкти інтелектуальної власності (довідка про впровадження

№58/15.01.10/23-2 від 11.10.2023); Миколаївським регіональним центром підвищення кваліфікації щодо державного управління у процесі підготовки тем/модулів загальної професійної програми підвищення кваліфікації (модуль «Традиції та інновації публічного управління» ЗП програми «Професійна та соціальна адаптація державного службовця» (2020-2023), загальних/спеціальних короткострокових програм, проведення консультацій та викладанні лекцій для державних службовців категорій Б та В, посадових осіб місцевого самоврядування V- VII категорій посад, депутатів місцевих рад в рамках проекту «Безоплатна правнича допомога» (2018-2022) щодо питань державного управління інтелектуальною власністю в Україні, зокрема, функцій державного управління у сфері інтелектуальної власності та сутності механізмів державного управління інтелектуальною власністю та їх місця у системі державного управління, а також окремих аспектів удосконалення вказаних механізмів, що стосуються реалізації державно-управлінських функцій стимулювання інтелектуальної (інноваційної) діяльності, правової охорони та захисту об'єктів інтелектуальної власності в Україні (довідка про впровадження №248/03/14/2023 від 10.10.2023).

Теоретичні положення та практичні рекомендації, які обґрунтовано в дисертаційній роботі, впроваджені в навчальний процес у ході підготовки фахівців за освітньо-кваліфікаційними рівнями «бакалавр» та «магістр» за напрямом «Публічне управління та адміністрування» денної та заочної форми навчання у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили.

Повнота апробації результатів дослідження

Результати дослідження опубліковано в 8 наукових працях загальним обсягом 6,4 друк. арк. (особистий внесок автора – 4 друк. арк.), серед яких: 4 статті у наукових фахових виданнях України та 4 публікацій у матеріалах міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференцій.

Одержані результати доповідались і одержали схвалення на міжнародних та всеукраїнських наукових та науково-практичних конференціях, круглих столах. Таким чином, рівень апробації та публікації одержаних результатів дослідження є достатнім.

Дотримання принципів академічної доброчесності

Порушень академічної доброчесності в дисертаційній роботі Слободянюка Дмитра Сергійовича не виявлено. Дисертація містить посилання на джерела запозичень теоретичних положень, використаних інформаційних матеріалів.

Дискусійні положення та зауваження до дисертаційного дослідження.

При загальній позитивній оцінці даної дисертації, с підстави звернути увагу на наявність у ній окремих дискусійних моментів і зробити певні зауваження:

1. Розглядаючи питання діяльності держави в сфері інтелектуальної власності, котра здійснюється через механізми державного управління в першому розділі під

назвою «Теоретичні засади державного управління інтелектуальною власністю в Україні» автор вказує, що її можливо описати як реалізацію функцій державного управління у цьому напрямку. Розкриттю вказаного твердження в роботі бракує деталізації відповідних норм і методів управління, за рахунок яких досягається вказана мета. Вважаємо, що вказане може значним чином впливати на значущість саме теоретичних та наукових здобутків вказаного дослідження.

2. У другому розділі під назвою «Аналіз забезпечуючих компонентів державного управління інтелектуальною власністю в Україні» автор зазначає, що до організаційної структури державного управління у сфері охорони, захисту інтелектуальної власності та стимулювання інтелектуальної (інноваційної) діяльності залучено велику кількість державних органів, що відносяться до різних гілок державної влади та мають різне підпорядкування, крім того, наводить перелік державних органів, які утворюють систему державного управління у сфері інтелектуальної власності та звертає увагу на необхідності забезпечення координації діяльності цих органів, але не вказує першопричин таких проблем та можливих варіантів їх вирішення, саме з точки зору підвищення рівня взаємодії та координації таких державних органів, що задіяні у сфері державного управління інтелектуальною власністю в Україні. Вважаємо, що детальне розкриття вказаних аспектів може мати більш практично значущі результати.

3. Розкриваючи питання третього розділу під назвою «Удосконалення механізмів державного управління інтелектуальною власністю в Україні» автор вказує, що розвиток економічного механізму державного управління у сфері інтелектуальної власності може стати запорукою можливості належної комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності та інвестиційної привабливості України та звертає особливу увагу, що держава має концентруватися на економічно значущих об'єктах інтелектуальної власності, переорієнтації сфери інтелектуальної власності на економічні підвалини. Не зважаючи на те, що деякі аспекти цих питань висвітлені в роботі, однак, автор не наводить практичних прикладів з зазначенням причино-наслідкових зв'язків розвитку економічного механізму та подальшим підвищенням рівня інвестиційної привабливості України. Також в роботі не вказано, які об'єкти інтелектуальної власності можливо визначити, як економічно значущі. Однак зазначені зауваження суттєво не знижують загальної позитивної оцінки отриманих наукових результатів і можуть бути предметом активної дискусії під час захисту дисертаційної роботи.

Загальний висновок

Дисертаційна робота Слободянюка Дмитра Сергійовича на тему «Удосконалення механізмів державного управління в сфері інтелектуальної власності в Україні» є завершеним самостійним дослідженням, спрямованим на розв'язання важливого наукового завдання — обґрунтування теоретичних положень та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення механізмів державного управління в сфері інтелектуальної власності в Україні.

Отримані автором дисертаційного дослідження результати, висновки і пропозиції мають суттєве наукове значення у сфері поглиблення теоретичних основ удосконалення механізмів державного управління у сфері

інтелектуальної власності в Україні. Дисертація написана діловою українською мовою з науковим стилем її викладу та використанням спеціальної термінології. Стилiстичне оформлення визначається достатньою логiчною яснiстю, точнiстю та високим теоретико-методичним рiвнем висвітлення аналізованих питань.

За змістом, оформленням та апробацією основних положень дисертація Слободянюка Дмитра Сергійовича на тему «Удосконалення механізмів державного управління в сфері інтелектуальної власності в Україні» відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженому Постановою Кабінету міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року зі змінами і доповненнями, а її автор — Слободянюк Дмитро Сергійович — заслуговує присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 – публічне управління та адміністрування.

Рецензент:

Професор кафедри публічного управління та адміністрування Чорноморського національного університету імені Петра Могили (м. Миколаїв), доктор наук з державного управління

*Підпис Андріяш В.І.
засвідчую*

Вчений секретар

[Signature] Андріяш В.І.

[Signature] Чорна В.О.